

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ

АВГУСТ 2002 г.

ISSN 1311 – 0039

Материалите са получени за редакционна обработка на 16 септември 2002 г.
Информацията, публикувана в бюлетина, може да се ползва без специално разрешение, единствено с изричното позоваване на източника.

Издание на Министерството на финансите,
дирекция „Държавни и гарантирани от държавата дългове“, тел. 9859-2490, 9859-2491.

Предпечатна подготовка: „Печатни издания на БНБ“
Печат и книговезко изпълнение: Полиграфична база на БНБ.

СЪДЪРЖАНИЕ

1	Финансиране на бюджетния дефицит с емисии държавни ценни книжа	5
2	Динамика на вътрешния дълг	22
3	Динамика на външния дълг	30
4	Структура на държавния дълг	34

Използвани съкращения

БВП	– <i>брутен вътрешен продукт</i>
ГДЦК	– <i>гаранционни държавни ценни книжа</i>
ДЦК	– <i>държавни ценни книжа</i>
ЕБВР	– <i>Европейска банка за възстановяване и развитие</i>
ЕИБ	– <i>Европейска инвестиционна банка</i>
ЗБНБ	– <i>Закон за Българската народна банка</i>
ЗДБ	– <i>Закон за държавния бюджет</i>
ЗДЗВСТЪ	– <i>Закон за държавна защита на влогове и сметки в търговските банки, за които БНБ е поискала откриване на производство по несъстоятелност</i>
ЗУНК	– <i>Закон за уреждане на необслужваните кредити, договорени до 31 декември 1990 г.</i>
ОЛП	– <i>основен лихвен процент</i>
ПЗР	– <i>преходни и заключителни разпоредби</i>
ПМС	– <i>Постановление на Министерския съвет</i>
СБ	– <i>Световна банка</i>
JBIC	– <i>Japan Bank for International Cooperation (Японска банка за международно сътрудничество)</i>
SDR	– <i>СПТ, специални права на тираж</i>

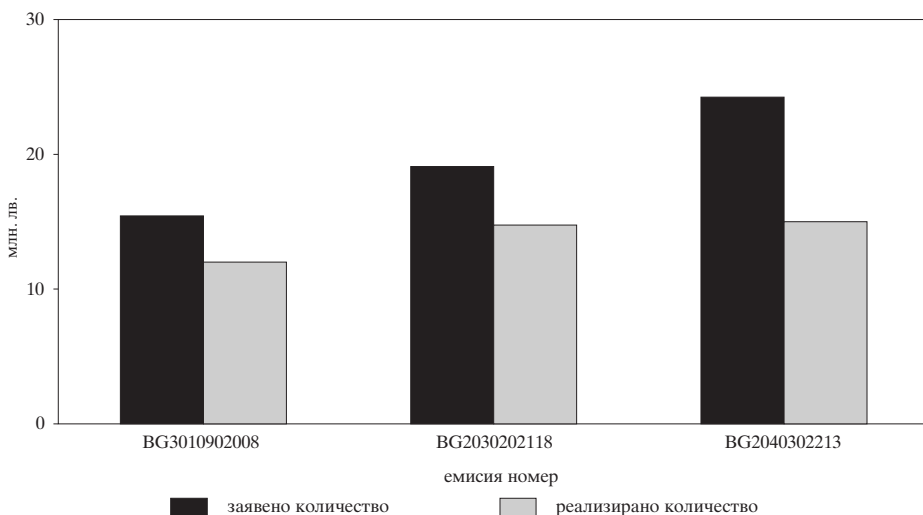
ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНИЯ ДЕФИЦИТ С ЕМИСИИ ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА

През август Министерството на финансите емитира чрез провеждани от БНБ аукциони три емисии на държавни ценни книжа по реда на Наредба № 5. От реализираните емисии една е съкровищни бонове, продавани с отстъпка от номинала (№ BG3010902008), и две са съкровищни облигации от отворен тип (№ BG2030202118 и BG2040302213). За пет и седемгодишните съкровищни облигации през месеца бе осъществено поредното отвяране на емисиите.

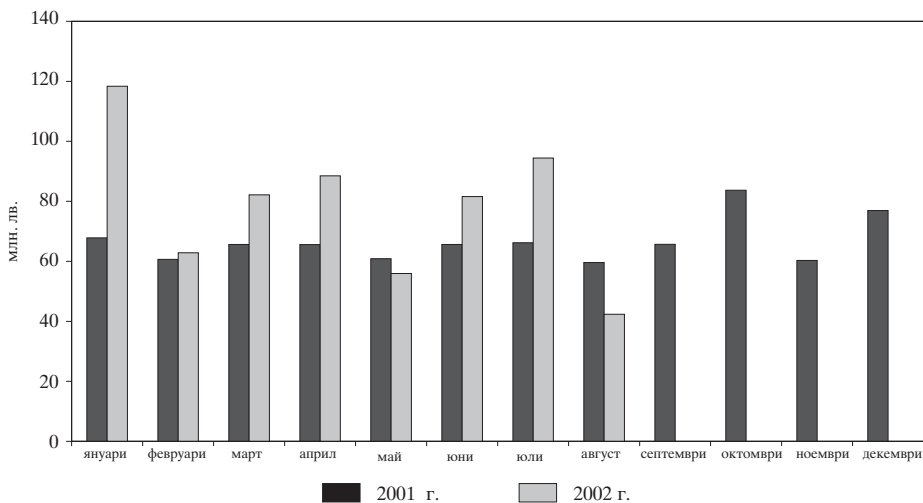
На проведените аукциони първичните дилъри заявиха поръчки общо за 58 769 хил. лв., в т. ч. за тримесечни – 15 430 хил. лв., за петгодишни – 19 100 хил. лв., и за седемгодишни – 24 239.0 хил. лв. (графика 1). Одобрените поръчки са с номинална стойност 41 750 хил. лв., в т. ч. тримесечни – за 12 000 хил. лв., петгодишни за – 14 750 хил. лв., седемгодишни за – 15 000 хил. лв. (графики 2 и 3). Коефициентът на покритие за реализираните през месеца емисии възлиза на 1.41, като за съответните видове ДЦК е, както следва: за тримесечни – 1.29, за петгодишни – 1.29 и за седемгодишни – 1.62 (графика 4). Емитираните ДЦК през август са със 17.25 млн. лв. по-малко в сравнение със същия период на 2001 г. (графика 2).

Графика 1

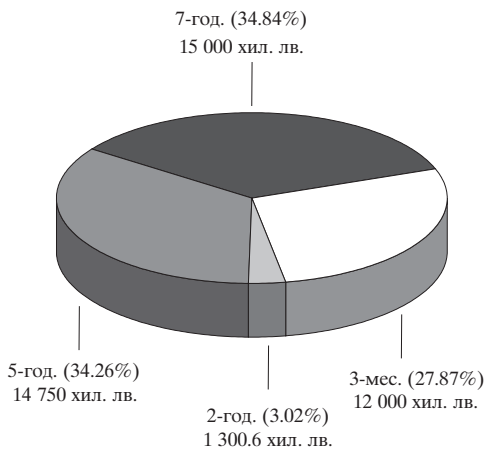
Заявено и реализирано количество ДЦК през август

Реализирани емисии ДЦК

Структура и обем на ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит през август

Забележка: Включени са и ДЦК от целеви емисии.

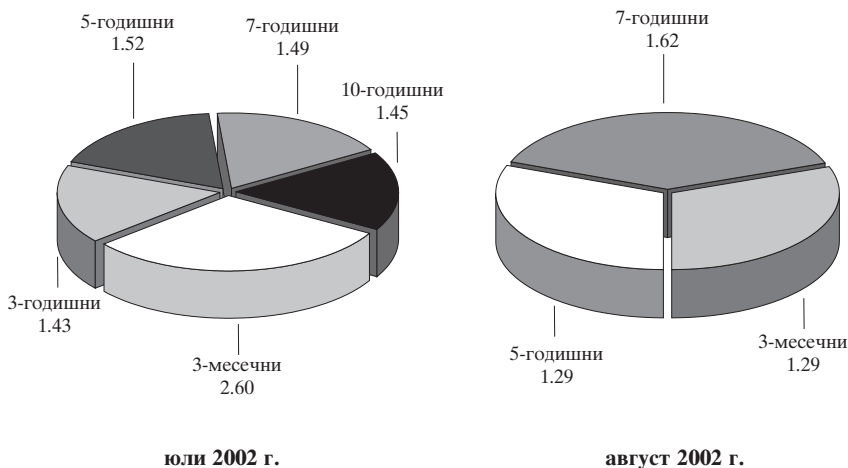
На първичния пазар доходността на тримесечните държавни ценни книжа отбелязва увеличение. Доходността на останалите ценни книжа също се увеличава в сравнение с предходните месеци. При петгодишните ценни книжа доходността от 6.55% се увеличава на 6.87%, или нарастване от 0.3 пункта. При седемгодишните ДЦК постигнатата през месеца доходност е 7.68% ,което определя увеличение от 0.4 пункта в сравнение с предходното отваряне на емисията през юли (графики 5, 6 и 8).

През месеца настъпи падежът на една емисия съкровищни бонове от 2001 г. (№ BG3011701003) .

През август в обръщение са пуснати две емисии на двегодишни съкровищни облигации, предназначени за пряка продажба на граждани – емисии 716/14.08.2002 г. и 717/28.08.2002 г. Емисия № 716 възлиза на обща номинална стойност 699.8 хил. лв., а от емисия № 717 и по настоящем се извършват продажби (графика 11). През месеца настъпиха падежите на три емисии от 2000 г. на обща стойност 1429.4 хил. лв. Обратно изкупените книжа през същия период възлизат на 297.1 хил. лв. (графика 12).

Графика 4

Коефициенти на покритие на реализираните емисии*

* Съотношение между заявено и реализирано количество ДЦК.

Цени за 100 лв. номинал на реализираните емисии

ЮЛИ 2002 г.

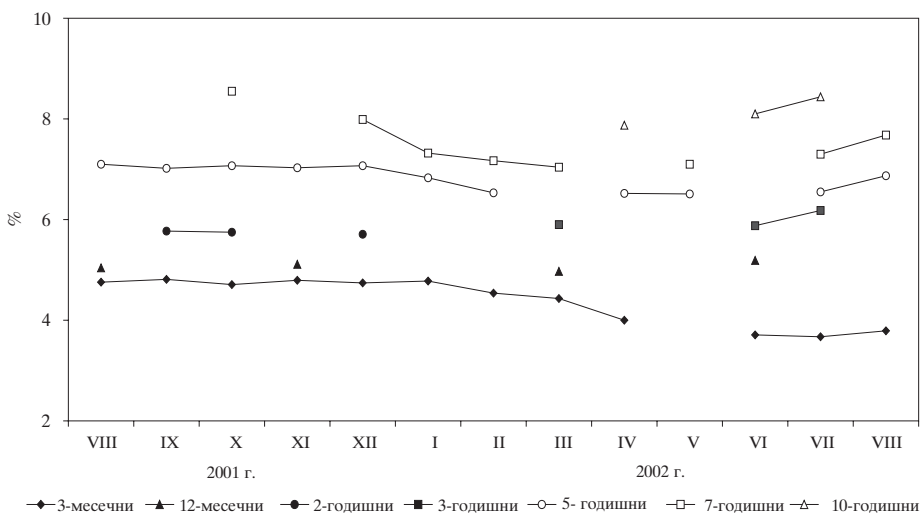
	3-месечни	3-годишни	5-годишни	7-годишни	10-годишни
	BG3010802000	BG2030302116	BG2030202118	BG2040302213	BG2040202215
минимална	99.07	98.25	98.92	97.31	92.81
средна	99.07	98.83	99.81	98.39	93.76
максимална	99.20	101.35	103.09	99.46	98.16

АВГУСТ 2002 г.

	3-месечни	5-годишни	7-годишни
	BG3010902008	BG2030202118	BG2040302213
минимална	98.50	86.68	92.00
средна	99.04	98.45	96.38
максимална	99.08	99.10	97.86

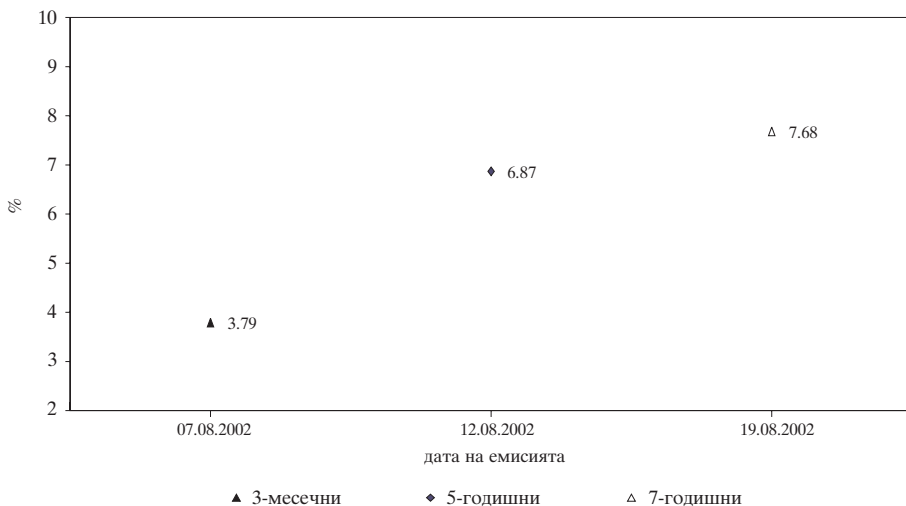
Графика 5

Доходност на ДЦК, постигната на първичния пазар

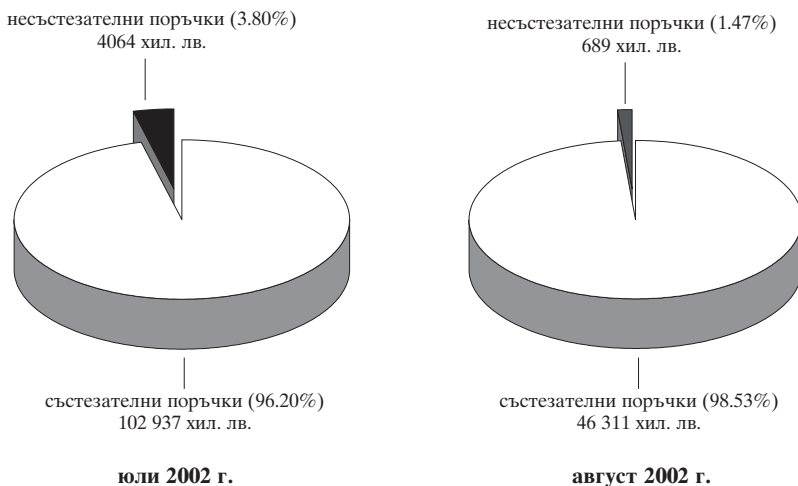
Забележка: Доходността е на ефективна годишна база.

Динамика на средната годишна доходност на ДЦК на първичния пазар

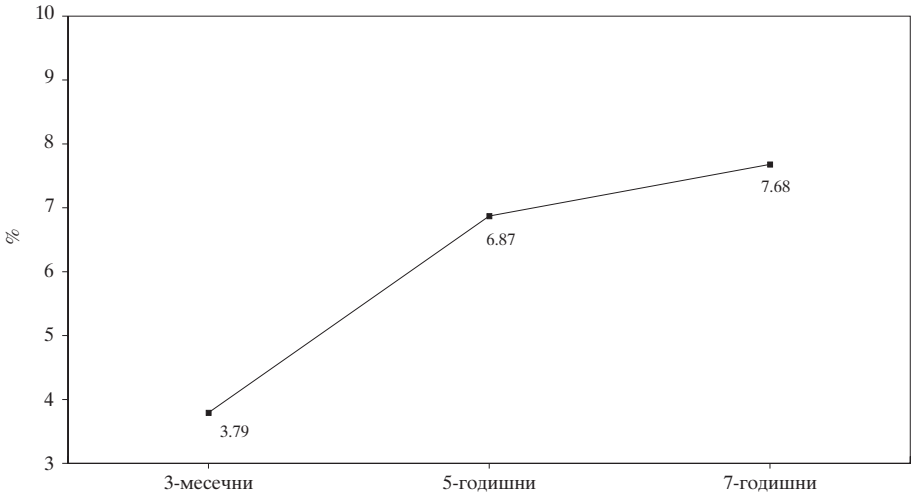

Забележка: Емисиите на 5- и 7-годишни ДЦК са от отворен тип, като посочените дати са датите на проведените аукциони.

ДЦК, закупени на първичния пазар чрез състезателни и несъстезателни поръчки

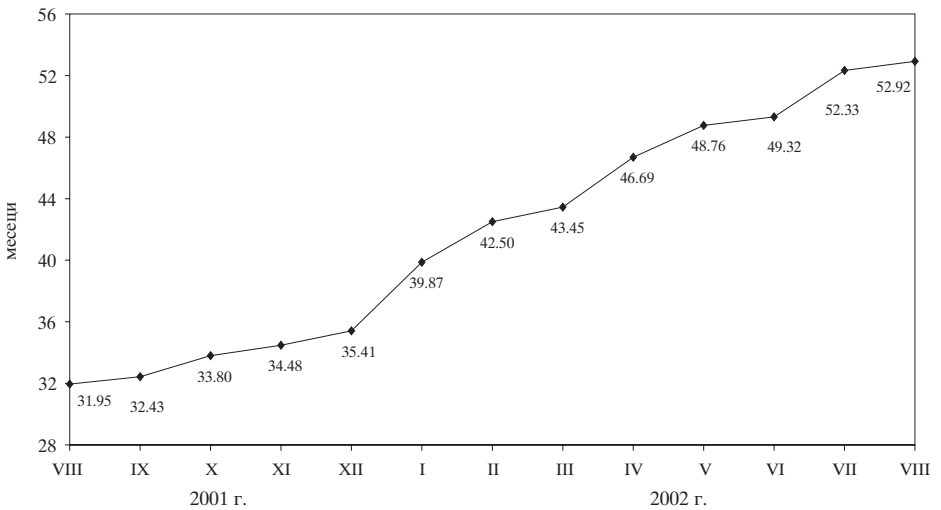

Доходност на ДЦК на първичния пазар през август

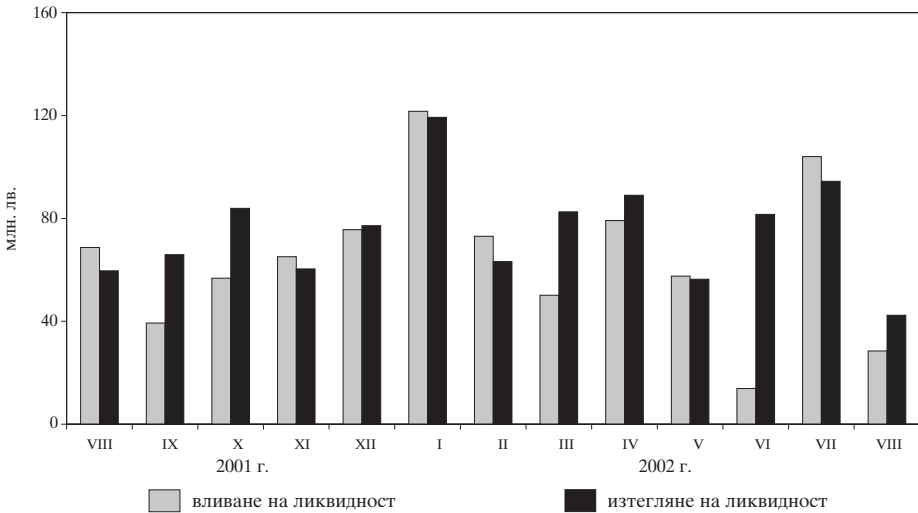
Забележка: Доходността е среднопретеглена за месеца и е на ефективна годишна база.

Средна продължителност в месеци на емисиите в обращение

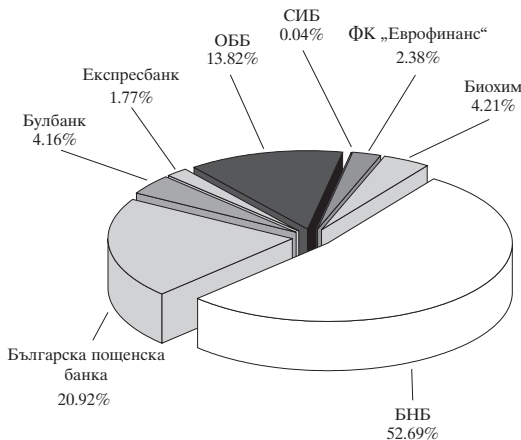
Забележка: Средната продължителност е изчислена на база матуриретната структура на ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит.

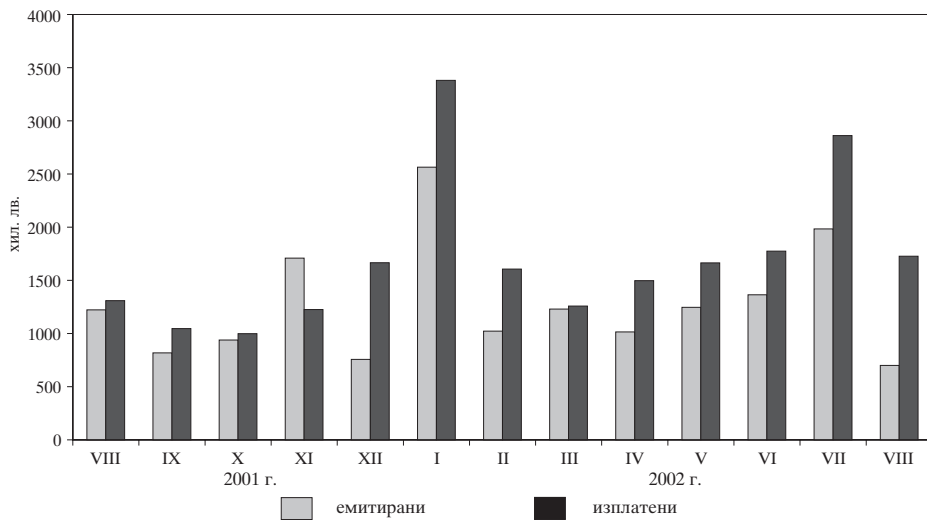
Вливане и изтегляне на ликвидност чрез падежи и емисии на ДЦК

Графика 11

Извършени от първични дилъри през август преки продажби на ДЦК от целеви емисии

Емитирани и изплатени ДЦК от целеви емисии

Емисии на сконтови съкровищни бонове в обращение

Номер на емисията	BG:3012401009	BG:3010302001	BG:3010602004	BG:3010702002	BG:3010802000	BG:3010902008
Дата на емитиране	14.11.2001	27.03.2002	05.06.2002	26.06.2002	03.07.2002	07.08.2002
Дата на падежа	14.11.2002	27.03.2003	05.09.2002	26.06.2003	03.10.2002	07.11.2002
Номинална стойност на предложеното количество (хил. лв.)	20 000.00	20 000.00	12 000.00	20 000.00	12 000.00	12 000.00
Съвкупна номинална стойност на заявените поръчки (хил. лв.)	30 300.00	40 420.00	26 677.00	21 700.00	31 190.00	15 430.00
Съвкупна номинална стойност на одобрените поръчки (хил. лв.)	20 000.00	20 000.00	12 000.00	20 000.00	12 000.00	12 000.00
Средна цена на одобрените поръчки на 100 лв. номинал (%)	95.07	95.20	99.06	95.00	99.07	99.04
Средна отстъпка на 100 лв. номинал (%)	4.93	4.80	0.94	5.00	0.93	0.96
Средна годишна доходност (%)	5.11	4.97	3.71	5.19	3.67	3.79
Ефективна годишна доходност (%)	5.11	4.97	3.76	5.19	3.72	3.85
Коефициент на покритие	1.52	2.02	2.22	1.09	2.60	1.29

Емисии на съкровищни облигации в обращение

Номер на емисията	BG2030798115	BG2030998111	BG2031198117	BG2030699115	BG2030999119	BG2030100114 ¹	BG2030500115 ²	BG2030700111 ²
Дата на емитиране	30.04.1998	28.05.1998	02.07.1998	31.03.1999	29.04.1999	09.02.2000	19.04.2000	19.07.2000
Дата на падежа	24.04.2003	22.05.2003	26.06.2003	24.03.2004	22.04.2004	05.02.2003	16.04.2003	16.07.2003
Номинална стойност на предложеното количество (хил. лв.)	1 000.00	2 000.00	2 000.00	2 000.00	3 000.00	50 000.00	30 000.00	30 000.00
Съвкупна номинална стойност на заявените поръчки (хил. лв.)	3 605.00	3 440.00	2070.00	2 795.00	1 190.00	192 244.60	120 312.85	131 450.00
Съвкупна номинална стойност на одобрените поръчки (хил. лв.)	1 000.00	2 000.00	2000.00	2 000.00	1 190.00	50 000.00	30 000.00	30 000.00
Средна цена на одобрените поръчки на 100 лв. номинал (%)	87.14	84.78	76.20	86.35	78.37	101.20	100.61	102.09
Лихвен процент	8.00	8.00	7.00	9.00	9.00	9.00	8.00	8.00
Коефициент на покритие	3.61	1.72	1.04	1.40	0.40	3.84	4.01	4.38

(продължава)

(продължение)

Номер на емисията	BG2030800119 ²	BG2030900117 ²	BG2031000115 ²	BG2030001114 ³	BG2030101112 ²	BG2030201110 ³	BG2030301118 ²	BG2030401116 ³
Дата на емитиране	04.10.2000	11.10.2000	18.10.2000	10.01.2001	24.01.2001	11.04.2001	25.04.2001	11.07.2001
Дата на падежа	02.10.2002	05.10.2005	15.10.2003	10.01.2003	24.01.2006	11.04.2003	25.04.2006	11.07.2003
Номинална стойност на предложеното количество (хил. лв.)	50 000.00	40 000.00	30 000.00	50 000.00	60 000.00	50 000.00	60 000.00	50 000.00
Съкупна номинална стойност на заявените поръчки (хил. лв.)	126 512.50	113 365.10	110 383.00	121 965.00	253 630.14	95 565.00	165 396.00	87
Съкупна номинална стойност на одобрените поръчки (хил. лв.)	50 000.00	40 000.00	30 000.00	50 000.00	60 000.00	50 000.00	60 000.00	50 000.00
Средна цена на одобрените поръчки на 100 лв. номинал (%)	101.88	100.35	102.15	101.61	105.02	102.34	104.91	101.24
Лихвен процент	7.00	9.00	7.50	6.50	9.00	6.50	8.00	6.00
Коефициент на покритие	2.53	2.83	3.68	2.44	4.23	1.91	2.76	1.74

(продължава)

(продължение)

Номер на емисията	BG2030501113 ²	BG2030601111 ³	BG2030701119 ²	BG2040001211 ³	BG2030002112 ¹	BG2040002219 ³	BG2040102217 ²	BG2030102110
Дата на емитиране	25.07.2001	10.10.2001	24.10.2001	31.10.2001	09.01.2002	16.01.2002	20.02.2002	13.03.2002
Дата на падежа	25.07.2006	10.10.2003	24.10.2006	31.10.2008	09.01.2007	16.01.2009	20.05.2009	13.03.2005
Номинална стойност на предложеното количество (хил. лв.)	60 000.00	50 000.00	60 000.00	30 000.00	90 000.00	60 000.00	90 000.00	50 000.00
Съвкупна номинална стойност на заявените поръчки (хил. лв.)	140 070.00	77 900.00	127 550.00	108 287.00	218 650.00	205 626.00	180 462.00	116 901.00
Съвкупна номинална стойност на одобрените поръчки (хил. лв.)	60 000.00	50 000.00	60 000.00	30 000.00	90 000.00	80 000.00*	90 000.00	50 000.00
Средна цена на одобрените поръчки на 100 лв. номинал (%)	101.01	101.18	100.89	96.72	102.80	101.17	100.18	102.46
Лихвен процент	7.00	6.00	7.00	7.50	7.00	7.50	7.00	6.50
Коефициент на покритие	2.33	1.56	2.13	3.61	2.43	3.43	2.01	2.34

(продължава)

(продължение)

Номер на емисията	BG2040202215 ^{1,4}	BG2040202118 ^{4,8**}	BG2040302213 ^{6,8**}	BG2040302116 ⁷
Дата на емитиране	17.04.2002	10.07.2002	17.07.2002	31.07.2002
Дата на падежа	17.04.2012	10.07.2007	17.07.2009	31.07.2005
Номинална стойност на предложено количество (хил. лв.)	90 000.00	45 000.00	35 000.00	25 000.00
Съвкупна номинална стойност на заявените поръчки (хил. лв.)	202 867.40	57 180.00	54 102.50	24 200.00
Съвкупна номинална стойност на одобрените поръчки (хил. лв.)	84 920.00	39 750.00	35 000.00	16 900.00
Средна цена на одобрените поръчки на 100 лв. номинал (%)	97.33	99.30	97.53	100.43
Лихвен процент	7.50	6.50	7.00	5.75
Коефициент на покритие	2.25	1.27	1.55	0.97

¹ Посочената цена е резултат от проведените четири аукциона за продажба на емисията и включва натрупаната лихва към датите на аукционите.

² Посочената цена е резултат от проведените три аукциона за продажба на емисията и включва натрупаната лихва към датите на аукционите.

³ Посочената цена е резултат от проведените два аукциона за продажба на емисията и включва натрупаната лихва към датите на аукционите.

⁴ Общият размер на емисията е 90 000 хил. лв., като оставащото количество МФ ще продава на аукционен принцип.

⁵ Общият размер на емисията е 50 000 хил. лв., като оставащото количество МФ ще продава на аукционен принцип.

⁶ Общият размер на емисията е 70 000 хил. лв., като оставащото количество МФ ще продава на аукционен принцип.

⁷ Общият размер на емисията е 75 000 хил. лв., като оставащото количество МФ ще продава на аукционен принцип.

⁸ Посочената цена е резултат от проведените два аукциона за продажба на емисията и не включва натрупаната лихва към датите на аукционите.

* Съгласно взетото на 21 януари 2002 г. от МФ решение, общият обем на емисията бе увеличен на 80 000 хил. лв.

** Средната цена на одобрените поръчки на 100 лв. номинал за ДЦК, емитирани след 1 юли 2002 г., е показана на база „чиста цена“ без натрупаната лихва към датите на аукционите, съгласно съвместно писмо на МФ и БНБ, с което, считано от 1 юли 2002 г., аукционите за продажба на ДЦК от отворен тип се провеждат на база „чиста цена“.

Гаранционни държавни ценни книжа

Номер на емисията	BG2040296225	BG2040396223	BG2040596228	BG2044397227	BG2047397224	BG2047597229	BG2047697227
Дата на емитиране	05.06.1996	12.06.1996	27.06.1996	18.08.1997	22.10.1997	22.10.1997	05.11.1997
Дата на падежа	28.05.2003	01.06.2003	19.06.2003	09.08.2004	13.10.2004	13.10.2004	27.10.2004
Главница (хил. лв.)	857.14	905.53	113.30	8 451.94	1 398.31	4 555.87	6 209.87
Лихвен процент	ОЛП	ОЛП	ОЛП	ОЛП	ОЛП	ОЛП	ОЛП
Лихвени плащания	полугодишни	полугодишни	полугодишни	полугодишни	полугодишни	полугодишни	полугодишни
Погасителни вноски	равни годишни	равни годишни	равни годишни	равни годишни	равни годишни	равни годишни	равни годишни
Матуритет (в години)	7	7	7	7	7	7	7

На основание чл. 8 и чл. 9, ал. 1, т. 1 от ЗДЗВСТБ (ДВ, бр. 46 от 29.V.1996 г., изм., бр. 90 от 24.X.1996 г.), в сила от 24.X.1996 г.), Министърството на финансите емитира левови гаранционни държавни ценни книжа (ГДЦК) при следните условия:

- срок за погасяване – 7 години;
- лихва – ОЛП за периода, платима на 6 месеца;
- погасителен план – равни годишни погасителни плащания.

Законът за гарантиране на влоговете в банките (ДВ, бр. 49 от 29 април 1998 г.) отменя ЗДЗВСТБ. Режимът по този закон се запазва за влоговете и сметките в банки, които са обложени в несъстоятелност до влизане в сила на Закона за гарантиране на влоговете в банките, както и за функционирането на специалния фонд за държавна защита на влогове и сметки и обслужването на ГДЦК.

Главниците на ГДЦК са по фактически данни към 31 август 2002 г.

ДЦК, емитирани за уреждане на необслужваните кредити на държавни предприятия към банките

Нормативна регламентация	ПМС № 244/91	ПМС № 186/93	чл. 4 ЗУНК/93	чл. 5 ЗУНК/93	ПМС № 3/94
Номер на емисията	BG 2000192224	BG 2009993226	BG 2009893228	BG 2009794228	BG 2009693222
Дата на емисията	01.01.1992	01.07.1993	01.10.1993	01.01.1994	01.12.1993
Дата на падежа	01.01.2011	01.07.2017	01.10.2018	01.01.2019	01.12.2018
Матуритет (в години)	19	24	25	25	25
Гратисен период (в години)	4	4	5	5	5
Срок на погасяване (в години)	15	20	20	20	20
Погасителни вноски	15 равни годишни	20 равни годишни	20 равни годишни	20 равни годишни	20 равни годишни
Размер на главницата (хил.)	2476.56 (лв.)	1907.75 (лв.)	7335.87 (лв.)	198 405.90 (ш. д.)	785.48 (лв.)
Лихвени плащания	полугодишни	полугодишни	полугодишни	полугодишни	годишни
Размер на лихвата	ОЛП+1	ОЛП	ОЛП	LIBOR*	ОЛП

* Шестмесечен LIBOR за щатския долар, действащ за преходния лихвен период, като размерът на лихвения купон се обявява от министъра на финансите до три лева след началото на всеки лихвен период.

Главниците са по фактически данни към 31 август 2002 г.

Съгласно ПМС № 221 от 1995 г. притежателите на държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на ЗУНК, договорени до 31.XII.1990 г., ПМС № 244 от 1991 г., ПМС № 186 от 1993 г. и ПМС № 3 от 1994 г., могат да се използват като платежно средство в приватизационни сделки.

Съгласно ПМС № 22 от 1995 г. държавни дългосрочни облигации, емитирани по ЗУНК, могат да се използват за погасяване на задълженията на държавни предприятия, фирми и търговски дружества към държавата, преформени по реда на чл. 10 от ЗУНК. При погасяване на задълженията държавните дългосрочни облигации се приемат по номинал – за облигациите, деноминирани в щатски долари, и 80% от номинала – за облигациите, деноминирани в левове.

ДЦК, деноминирани в евро

Номер на емисията	BG2040099223
Дата на емитиране	01.07.1999
Дата на падежа	01.01.2019
Главница (хил. евро)	126 536.96
Лихвен процент	EURIBOR *
Дати на лихвените плащания	полугодишни
Погасителни вноски	20 равни годишни

Държавните ценни книжа, деноминирани в евро, са емитирани на основание § 10 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г.

* Шестмесечен EURIBOR, действащ за предходния лихвен период, като размерът на лихвения купон се обявява от министъра на финансите до три дена след началото на всеки лихвен период.

Емисия BG 2040099223, деноминирана в евро, има статута на емисия BG 2009794228 (емитирана на основание чл. 5 от Закона за уреждане на необслужваните кредити, договорени до 31 декември 1990 г.), деноминирана в щатски долари.

Главницата на емисия BG 2040099223 е по фактически данни към 31 август 2002 г.

Предстоящи плащания по ДЦК през октомври 2002 г.

(ХИЛ. ЛВ.)

ДЦК	понеделник	вторник	сряда	четвъртък	петък
		1	2	3	4
бонове облигации ЗУНК лв.		601.44	51 745.21	12 000.00	
	7	8	9	10	11
облигации целеви			1 795.07 754.71	1 504.11 27.24	1 629.45 16.49
	14	15	16	17	18
облигации ГДЦК			2 318.63 2 109.64	3 384.25	
	21	22	23	24	25
облигации целеви			496.1	2 199.0 26.0	2 406.6 14.9
	28	29	30	31	
облигации ГДЦК			2 203.64	1 134.25	

Забележка: Когато определенят за плащане ден е неработен плащането се извършва на следващия работен ден.

Календар на емисиите ДЦК през октомври 2002 г.

Дата на аукциона	Дата на емисията	Дата на падежа	Срок на емисията	Предвиден обем (лв.)	Общ номинал на емисията (лв.)
30.09.2002	02.10.2002	02.01.2003	3-месечна	12 000 000	
07.10.2002*	10.07.2002	10.07.2007	5-годишна	25 000 000	90 000 000
14.10.2002*	17.07.2002	17.07.2009	7-годишна	20 000 000	70 000 000
ОБЩО, в т. ч.:				57 000 000	
бонове				12 000 000	
облигации				45 000 000	

* Емисия от отворен тип.

Министерството на финансите си запазва правото при необходимост да извършва корекции в обявения календар.

Размерът на вътрешния дълг в края на август възлиза на 1 987 678.5 хил. лв., в т. ч. вътрешен държавен дълг – 1 984 364.7 хил. лв. В общия размер на дълга дялът на ДЦК за финансиране на бюджетния дефицит е 65.8%, а на ДЦК, емитирани във връзка със структурната реформа – 34.1%. Дялът на вътрешния държавногарантиран дълг е 0.2% (графика 13).

Сумата на ДЦК за финансиране на дефицита в края на изтеклия месец е 1 307 243.1 хил. лв. Емитираните през август книжа са на стойност 42 355.4 хил. лв., като от тях 1300.6 хил. лв. са продадени пряко на физически лица. През този месец новоиздадените облигации са 40 862.9 хил. лв. Изплатените ценни книжа са 20 754.2 хил. лв., като от тях 19 027.6 хил. лв. са краткосрочни бонове. В резултат на извършените операции в матуритетната структура на ДЦК за финансиране на дефицита се отбелязва увеличение на дела на 3-месечните с 0.9 пункта до 2.7%, на 5-годишните с 0.6 пункта до 31.8% и на 7-годишните с 0.8 пункта до 17.8%. При останалите видове ДЦК се наблюдава намаление на относителния им дял (графика 14). Средно претегленият матуритет на ДЦК за финансиране на дефицита е 4 години и 5 месеца. Държавните ценни книжа, емитирани за структурната реформа, през месеца достигнаха 677 121.6 хил. лв. Отбелязаното намаление се дължи на извършени плащания със ЗУНК облигации на задължения към държавата, възникнали по реда на ЗУНК, в размер на 59.5 хил. щ. д. и на обезценяването на долара спрямо лева.

Движението на дълга през месеца доведе и до разместване във валутната му структура (графика 15). Дялът на ДЦК в евро и в щатски долари спада съответно до 12.5% и 19.9% за сметка на дела на ДЦК в левове, който нарасна на 67.6%. Матуритетната структура също претърпя леки изменения. Краткосрочните ДЦК намаляват до 4.7%, а средносрочните се увеличават и достигат 45.4%. Дългосрочните ДЦК остават почти без промяна – 49.9% (графика 16). Дялът на ДЦК с фиксиран лихвен купон е 65.9%, а на тези с плаващ лихвен купон – 34.1%

От началото на годината са изплатени 85 537 хил. лв. лихви и отстъпки. По ДЦК за финансиране на дефицита съответно са изплатени 57 407.1 хил. лв., или 67.1% от общата сума на лихвите и отстъпките (графика 19). С най-голям относителен дял са разходите по двегодишните облигации – 36.4%, следвани от тези по петгодишните – 32.6%.

Вътрешен дълг

(хил. лв./хил. евро/хил. щ. д.)

Структура на дълга	Размер на дълга към 31.12.2001 г.	Изменение на дълга през 2002 г.		Размер на дълга към 31.08.2002 г.
		увеличение	намаление	
I. ДЪЛГ ПО ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА, ЕМИТИРАНИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНИЯ ДЕФИЦИТ				
1. ДЦК, емитирани през 1997 г.	20 000.0		20 000.0	-
5-годишни	20 000.0		20 000.0	-
2. ДЦК, емитирани през 1998 г.	4 090.9		-	4 090.9
5-годишни	4 090.9		-	4 090.9
3. ДЦК, емитирани през 1999 г.	2 659.7		-	2 659.7
5-годишни	2 659.7		-	2 659.7
4. ДЦК, емитирани през 2000 г.	432 328.0		197 994.4	234 333.6
2-годишни	252 608.6		197 994.4	54 614.2
3-годишни	139 929.7		-	139 929.7
5-годишни	39 789.7		-	39 789.7
5. ДЦК, емитирани през 2001 г.	618 167.9		117 923.6	500 244.4
5.1. Краткосрочни	135 454.2		116 440.4	19 013.9
3-месечни	59 298.5		59 298.5	-
12-месечни	76 155.7		57 141.8	19 013.9
5.2. Средносрочни	482 713.7		1 483.2	452 292.9
2-годишни	213 819.2		1 483.2	212 336.0
5-годишни	239 956.9		-	239 956.9
5.3. Дългосрочни	28 937.6		-	28 937.6
7-годишни	28 937.6		-	28 937.6
6. ДЦК, емитирани през 2002 г.		625 008.3	59 093.8	565 914.4
6.1. Краткосрочни		132 585.4	58 886.5	73 698.8
3-месечни		94 546.9	58 886.5	35 660.4
12-месечни		38 038.5	-	38 038.5
6.2. Средносрочни		207 259.1	207.3	207 051.8
2-годишни		11 123.1	207.3	10 915.8
3-годишни		66 695.4	-	66 695.4
5-годишни		129 440.6	-	129 440.6
6.3. Дългосрочни		285 163.8	-	285 163.8
7-годишни		203 593.5	-	203 593.5
10-годишни		81 570.3	-	81 570.3
ВСИЧКО РАЗДЕЛ I	1 077 246.6	625 008.3	395 011.8	1 307 243.1

II. ДЪЛГ ПО ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА, ЕМИТИРАНИ ЗА СТРУКТУРНАТА РЕФОРМА

A1. Държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на ПМС № 244/1991 г.	2 751.7	275.2	2 476.6
A2. Държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на ПМС № 234/1992 г.	2 034.9	127.2	1 907.7
A3. Държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на чл. 4 и 5 от ЗУНК/1993 г.			
в левове	7 335.9	-	7 335.9
деноминирани в щатски долари	277 123.8	78 717.9	198 405.9

(продължава)

(продължение)

левава равностойност	615 009.9			394 639.2
деноминирани в евро	60 606.3	69 297.7	3 367.0	126 537.0
левава равностойност	118 535.6			247 484.8
A4. Държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на ПМС № 3/1994 г.	785.5		-	785.5
A5. Държавни облигации, емитирани по реда на чл. 2 от ПМС № 89/1995 г.	1 553.4		1 553.4	-
ВСИЧКО А	748 006.8			654 629.7
Б. ДЦК, емитирани в левове по реда на чл. 8 и 9 от ЗДЗВСТБ/1996 г.	28 593.9			22 492.0
ДЦК, емитирани през 1996 г.	3 751.9		1 876.0	1 876.0
ДЦК, емитирани през 1997 г.	24 842.0		4 226.0	20 616.0
ВСИЧКО Б	28 593.9			22 492.0
ВСИЧКО РАЗДЕЛ II	776 600.7			677 121.6
ОБЩ РАЗМЕР НА ДЪРЖАВНИЯ ДЪЛГ	1 853 847.3			1 984 364.7
III. ВЪТРЕШНИ ДЪРЖАВНИ ГАРАНЦИИ	6 653.3			3 313.8
ОБЩ РАЗМЕР НА ВЪТРЕШНИЯ ДЪЛГ	1 860 500.6			1 987 678.5

Забележки:

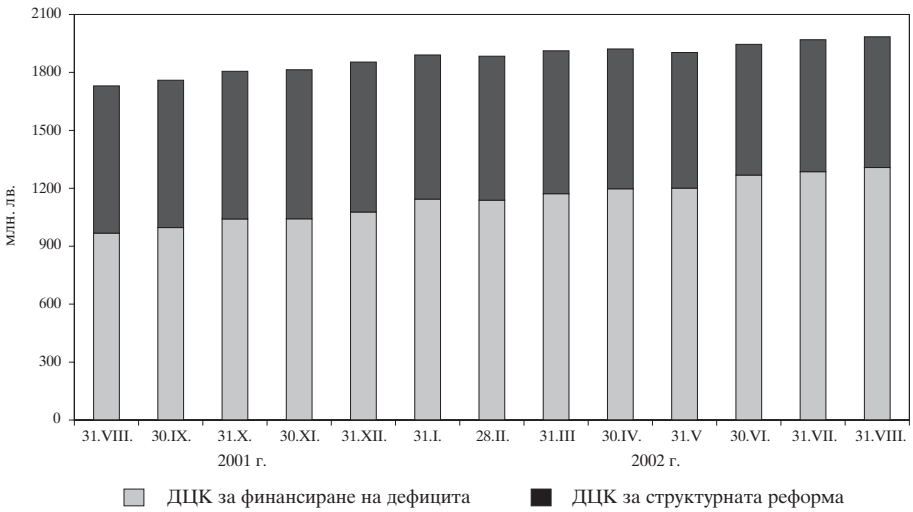
Дългът по ДЦК за финансиране на дефицита е по фактическа сума.

Левовата равностойност на дълга, деноминиран във валута, е изчислена по курса на съответната валута към лева в края на съответния месец:

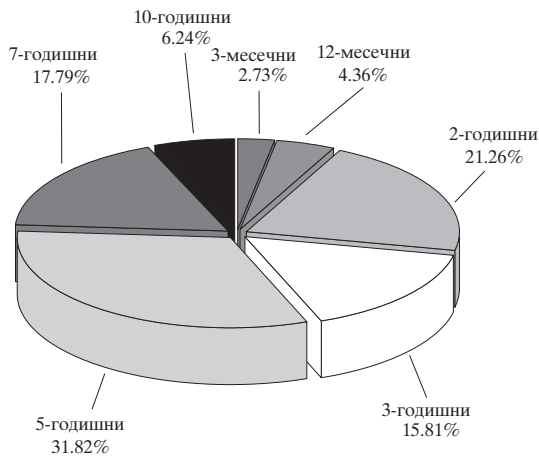
за 28.12.2001 г. – 1 щ. д. за 2.21926 лв., 1 евро за 1.95583 лв.

за 31.08.2002 г. – 1 щ. д. за 1.98905 лв., 1 евро за 1.95583 лв.

Изменение на вътрешния държавен дълг

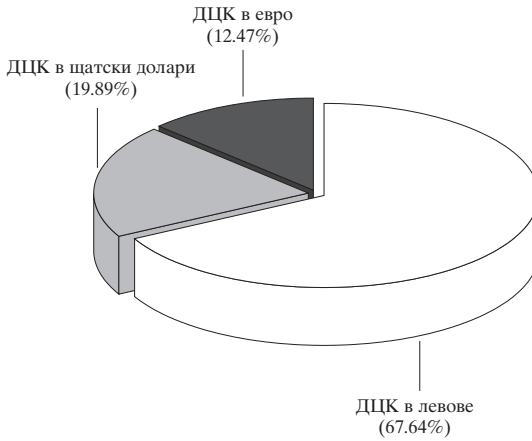

ДЦК за финансиране на бюджетния дефицит в обращение към 31 август

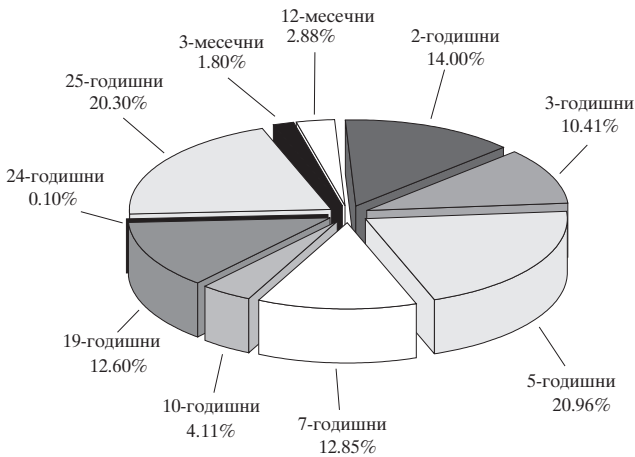

Забележка: Среднопрегледният матурирест на ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит, е 4 години и 5 месеца.

Валутна деноминация на ДЦК в обращение към 31 август

Матуритетна структура на ДЦК в обращение към 31 август

Съотношение между ДЦК с фиксиран и с плаващ доход в обращение към 31 август

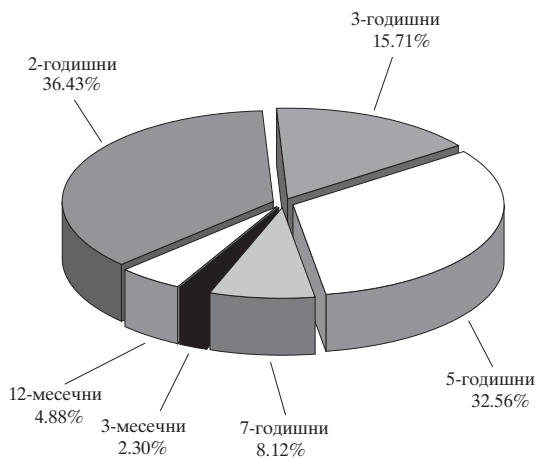
Разходи по вътрешния дълг за периода 1 януари – 31 август 2002 г.

(хил. лв.)

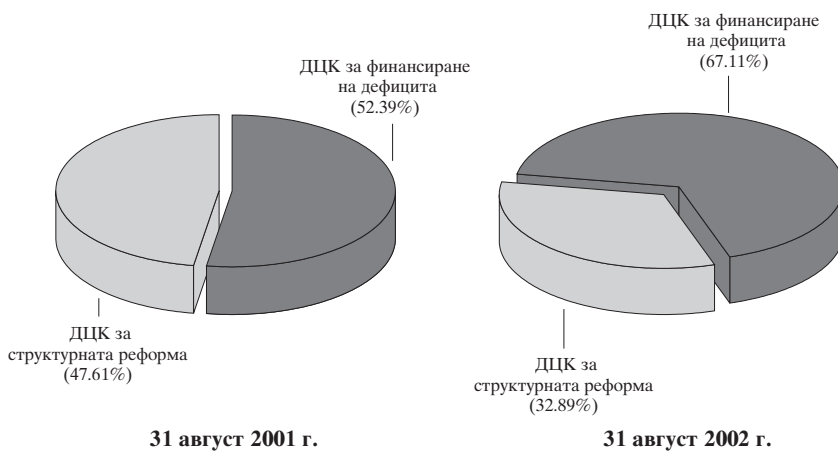
Структура на дълга	Размер на изплатените лихви (отстъпки)
I. ДЪЛГ ПО ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА, ЕМИТИРАНИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНИЯ ДЕФИЦИТ	
1. ДЦК, емитирани през 1997 г.	848.6
5-годишни	848.6
2. ДЦК, емитирани през 1998 г.	189.5
5-годишни	189.5
3. ДЦК, емитирани през 1999 г.	143.2
5-годишни	143.2
4. ДЦК, емитирани през 2000 г.	22 232.0
2-годишни	11 237.2
3-годишни	9 199.7
5-годишни	1 795.1
5. ДЦК, емитирани през 2001 г.	28 767.6
5.1. Краткосрочни	3 559.6
3-месечни	701.5
12-месечни	2 858.2
5.2. Средносрочни*	24 092.1
2-годишни	10 004.5
5-годишни	14 087.7
5.3. Дългосрочни	1 115.8
7-годишни	1 115.8
6. ДЦК, емитирани през 2002 г.	5 226.3
6.1. Краткосрочни	643.5
3-месечни	643.5
6.2. Средносрочни	1 698.2
2-годишни	98.1
3-годишни	-405.0
5-годишни	2 005.2
6.3. Дългосрочни	2 884.6
7-годишни	3 642.5
10-годишни	-757.9
ВСИЧКО РАЗДЕЛ I	57 407.1
II. ДЪЛГ ПО ДЦК, ЕМИТИРАНИ В РЕЗУЛТАТ НА СТРУКТУРНАТА РЕФОРМА	
А. Дълг по ДЦК, емитирани за уреждане на необслужваните кредити на държавни предприятия към банките	
1. Облигации, емитирани по реда на ПМС № 244/1991 г.	142.9
2. Облигации, емитирани по реда на ПМС № 186/1992 г.	90.6
3. Облигации, емитирани по реда на чл. 4 и 5 от ЗУНК/1993 г.	26 951.9
левови	165.6
деноминирани в щатски долари (в лв. по курса за деня)	20 738.8
деноминирани в евро (в лв. по фиксирания курс)	6 047.6
4. Облигации, емитирани по реда на ПМС 89/1995 г.	34.6
Всичко раздел А	27 220.0
Б. Дълг по ДЦК, емитирани по реда на чл. 8 и 9 от ЗДЗВСТБ/1996 г.	909.9
Всичко раздел Б	909.9
ВСИЧКО РАЗДЕЛ II	28 129.9
ОБЩО РАЗХОДИ ПО ДЪРЖАВНИЯ ДЪЛГ	85 537.0
III. ДЪРЖАВНОГАРАНТИРАН ДЪЛГ	0.0
ОБЩО РАЗХОДИ ПО ВЪТРЕШНИЯ ДЪЛГ	85 537.0

* Включени са и приходите от лихви по отворените емисии средносрочни ценни книжа.

Структура на разходите по ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит

Структура на разходите по вътрешния дълг

Външният дълг към края на август възлиза на 8534.8 млн. щ. д. Съответно държавният дълг е 7996.5 млн. щ. д., а държавногарантираният – 538.3 млн. щ. д.

През месеца новото външно финансиране е 121 810.6 хил. лв. От тях 71 160.7 хил. лв. са получени по държавни кредити, а останалите 50 649.9 хил. лв. са по държавногарантирани заеми. Плащания по дълга са 169 204.2 хил. лв., като 131 760 хил. лв. са погашения по главници и 37 444.1 хил. лв. – лихви. В основната си част осъществените погашения са по дълга към МВФ – 41 131.5 хил. лв., към Парижкия клуб – 37 521.5 хил. лв. и към Световната банка – 23 626.9 хил. лв. По държавногарантираните заеми погашенията са 26 630 хил. лв. Платените лихви са също в по голямата си част към МВФ – 14 035.9 хил. лв. и към Световната банка – 9 859.4 хил. лв.

От началото на годината получените заеми са на стойност 448 742 хил. лв., като 133 926.9 хил. лв. са постъпления от траншове по държавногарантирани заеми. Плащанията по дълга са 1 532 725.2 хил. лв., като от тях 975 698.9 хил. лв. са погашения по главници. Най-големи суми във връзка с амортизацията на дълга са изплатени по дълга към МВФ – 343 397.2 хил. лв., към Парижкия клуб – 235 862.3 хил. лв., по брейди облигации – 168 899.1 хил. лв. и по държавногарантирани заеми – 138 287.4 хил. лв. Нетното външно финансиране към края на август е отрицателно (-526 956.9 хил. лв.).

В структурата на дълга като цяло няма съществени промени в резултат от извършените операции. Движението на курса долар/евро оказва известно влияние върху валутната композиция. Деноминираният в други валути дълг е 15.8%, а дългът в евро и в долари съответно е 29% и 55.2%. Лихвената структура търпи лека промяна. Съотношението между дълга с плаващи лихви и дълга с фиксирани лихви е 72.7% към 27.3%. Средният остатъчен срок на дълга е 11 години и 2 месеца, като се наблюдава известно увеличение на дълга в диапазона от 5 до 10 години и намаление на този над 10 години.

Делът на дълга по брейди облигациите намалява спрямо предходния месец и възлиза на 39.3%, а този към МВФ леко се увеличава и достига 12.3%. Задълженията към Световната банка са 10%, към Парижкия клуб – 3.6%, към Европейския съюз – 4.5%, а държавногарантираните кредити са 6.3%.

Външен дълг

(млн. щ. д.)

Структура	към 31.XII. 2001 г.	2002 г.			
		към 31.III.	към 30.VI.	към 31.VII.	към 31.VIII.
Държавен дълг	8 016.8	7 920.9	8 103.2	7 997.1	7 996.5
I. Облигации	4 979.3	4 961.0	5 017.8	4 928.9	4 934.3
1. Брейди облигации	4 759.0	4 742.9	3 423.5	3 355.4	3 355.4
2. Други облигации	220.3	218.1	1 594.3	1 573.4	1 578.8
II. Кредити	3 037.5	2 960.0	3 085.4	3 068.3	3 062.3
1. Парижки клуб	382.0	352.2	328.2	322.6	305.9
2. Световна банка	829.4	813.9	873.3	867.3	857.1
2.1. Световна банка	708.8	698.3	744.2	739.7	731.8
2.2. JBIC (JEXIM)	120.6	115.6	129.2	127.5	125.4
3. G-24	47.5	47.3	50.2	49.5	49.7
4. Европейски съюз	343.7	340.2	389.0	381.5	383.5
5. МВФ	1 042.9	1 021.0	1 018.2	1 029.9	1 047.7
6. Други	120.4	119.2	136.3	133.6	134.3
7. Държавни инвестиционни заеми	211.8	207.3	224.6	218.5	220.1
7.1. Световна банка	49.4	52.0	60.7	59.9	61.3
7.2. ЕИБ	112.3	112.6	119.9	115.7	115.8
7.3. ЕБВР	30.7	29.2	28.9	27.0	27.0
7.4. Други	19.3	13.5	15.1	16.0	16.0
8. Активирани държавни гаранции	59.8	58.9	65.7	65.3	63.9
8.1. Световна банка	43.9	43.3	50.4	50.3	48.9
8.2. ЕИБ	3.2	2.9	2.9	2.7	2.7
8.3. Други	12.7	12.7	12.3	12.3	12.3
Държавногарантиран дълг	507.9	503.2	527.0	524.2	538.3
1. Световна банка	147.8	144.2	146.0	146.0	142.7
2. ЕИБ	122.6	115.2	124.8	120.6	121.1
3. ЕБВР	68.9	66.7	67.0	64.7	64.9
4. Други	168.6	177.1	189.2	192.9	209.6
ОБЩ РАЗМЕР НА ВЪНШНИЯ ДЪЛГ	8 524.7	8 424.1	8 630.1	8 521.4	8 534.8

Забележки:

1. Преизчисляването на дълга в шатски долари и евро е по централния курс на БНБ за съответните валути към българския лев, валиден за последния работен ден на периода.
2. Данните за последния месец са предварителни.

Ново външно финансиране и извършени плащания по външния дълг към 31 август

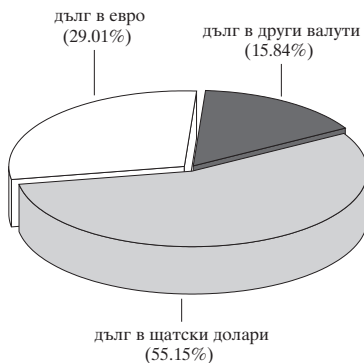
(хил. лв.)

Структура	Получени кредити (траншове)	Извършени плащания, в т. ч.	
		погашения	лихви
Държавен дълг	314 815.1	837 411.5	522 064.3
I. Облигации	0.0	168 899.1	364 966.2
1. Брейди облигации	0.0	168 899.1	342 824.3
2. Други облигации	0.0	0.0	22 141.9
II. Кредити	314 815.1	668 512.4	157 098.1
1. Парижки клуб	0.0	235 862.3	21 493.2
2. Световна банка	34 575.7	52 980.4	44 427.7
2.1. Световна банка	34 575.7	36 845.6	39 180.7
2.2. JVIC (JEXIM)	0.0	16 134.8	5 247.0
3. Г-24	0.0	0.0	2 004.1
4. Европейски съюз	0.0	0.0	19 386.7
5. МВФ	226 643.8	343 397.2	44 682.8
6. Други	0.0	0.0	2 328.4
7. Държавни инвестиционни заеми	41 041.9	26 557.3	18 305.7
7.1. Световна банка	15 537.9	1 778.9	2 279.8
7.2. ЕИБ	19 437.5	15 812.5	13 185.2
7.3. ЕБВР	1 325.7	8 965.9	2 525.9
7.4. Други	4 740.8	0.0	314.7
8. Активирани държавни гаранции	12 553.8	9 715.3	4 469.5
8.1. Световна банка	12 553.8	7 685.1	3 965.7
8.2. ЕИБ	0.0	943.7	448.8
8.3. Други	0.0	1 086.4	55.0
Държавногарантиран дълг	133 926.9	138 287.4	34 961.9
1. Световна банка	1 238.3	16 199.5	11 496.6
2. ЕИБ	0.0	25 684.1	8 935.1
3. ЕБВР	803.8	15 578.2	5 418.8
4. Други	131 884.7	80 825.6	9 111.5
ОБЩ РАЗМЕР	448 742.0	975 698.9	557 026.3

Забележки:

1. Равностойността в шатски долари на полученото ново външно финансиране и извършените плащания е изчислена през централния курс на БНБ за съответните чуждестранни валути към лева, валиден до 16 часа в деня на извършване на съответното плащане.
2. Равностойността в левове на полученото ново външно финансиране и извършените плащания е изчислена по централния курс на БНБ за съответните чуждестранни валути към лева, валиден до 16 часа в деня на извършване на съответното плащане.
3. Данните са неокончателни.

Валутна структура на външния дълг към 31 август

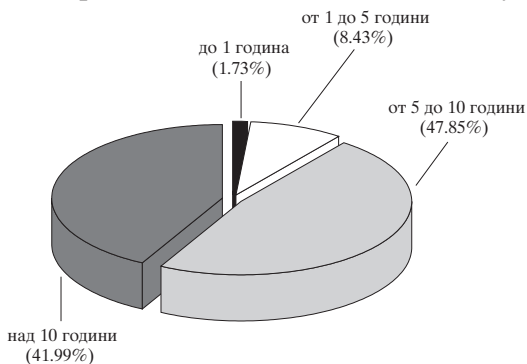
Графика 21

Лихвена структура на външния дълг към 31 август

Графика 22

Остатъчен срок на външния дълг към 31 август

Забележка: Среднопотегленият остатъчен срок на външния дълг е 11 години и 2 месеца.

Общият размер на държавния и държавногарантиран дълг в края на август възлиза на 9696.1 млн. евро, от който вътрешен – 1016.3 млн. евро и външен – 8679.8 млн. евро. Намалението на дълга в абсолютна стойност спрямо предходния месец е 23 млн. евро, което се дължи главно на погашенията по външния дълг (към МВФ, Парижкия клуб, СБ) и в по-незначителна степен на обезценяването на щатския долар спрямо еврото.

Стойността на ключовия макроикономически показател, идентифициращ съотношението дълг/БВП, в края на август е 61.6%, което представлява намаление от 0.2% спрямо юли. При разграничение на този показател по признак вътрешен дълг/БВП и външен дълг/БВП стойностите му съответно са 6.5% и 55.1%.

В структурата на дълга относителният дял на вътрешния дълг е 10.48%, а на външния – 89.52% (графика 23). Наблюдаваната тенденция на нарастване дела на вътрешния дълг (при равни други условия и съответно елиминирани флукуациите на валутните курсове) е следствие от провежданата политика по преодоляване на съществуващия дисбаланс между вътрешния и външния дълг на страната. За целта се поддържа положително вътрешно и отрицателно външно нетно финансиране.

Валутната структура на дълга също индикира качествено подобрене, което основно се състои в продължаващата тенденция на намаление дела на дълга, деноминиран в щатски долари, за сметка на този в евро и левове. Обстоятелството е резултат преди всичко от предприетите действия по реструктуриране на брейди дълга, но също така и от обезценяването на щатския долар спрямо единната европейска валута и от редовната амортизация на вътрешния и външен дълг, деноминиран в долари. Предприетите мерки по диверсифициране валутната композиция на дълговия портфейл като цяло целят намаляване на валутния риск и свеждането му в такива граници, които да позволят оптимално управление и обслужване на дълга. Въпреки това и към края на настоящия месец делът на дълга в щатски долари остава на сравнително високо ниво и възлиза на 51.47% (графика 24).

В структурата на дълга по видове кредитори с най-голям относителен дял е дългът към Лондонския клуб (брейди облигациите) – 35.19%, следван от други облигации (глобалните облигации, заменили част от брейди дълга и еврооблигациите) – 16.56%, МВФ – 10.99% и вътрешния дълг (ДЦК) – 10.46% (графика 25). При анализа на структурата на дълга и отчитането на настъпилите съществени размествания в нея преобладаващ е ефектът, дължащ се на замяната на част от брейди книгата с глобални облигации и емитирането на еврооблигации в края на предходната година, но същевременно следва отново да се отчита и влиянието на валутните курсове, амортизацията на дълга и емисиите на вътрешен дълг.

Състоянието на лихвената структура на дълга в края на август отбелязва съществения превес на дълга с плаващи лихви (68.66%) над този с фиксирани лихви – 31.34% (графика 26). Оптимизирането на това съотношение е също един от приоритетите на провежданата дългова политика в контекста както на минимизиране влиянието на лихвения риск, така и на осигуряване на поносима лихвена натовареност на държавния бюджет. Позитивните резултати в тази насока се потвърждават и от обстоятелството, че в сравнение с началото на годината, когато лихвените плащания по брейди облигациите с начално намалени лихви (FLIRB) преминаха от фиксирани на плаващи лихви, дългът с плаващи лихви е намалал с 15.84%.

Извършените плащания по държавния и държавногарантиран дълг от началото на настоящата година възлизат на 1007.64 млн. евро, от които по вътрешния – 223.97 млн. евро и по външния – 783.67 млн. евро (графика 27). Представените данни сочат три ясно изразени пика по отношение на общия размер на плащанията по дълга, които съответно са през януари – 243.5 млн. евро, април – 166.7 млн. евро и юли – 213.2 млн. евро. Плащанията през януари и юли в основната си част са свързани с обслужване задълженията по брейди облигациите и към МВФ, а през април – на задълженията към Парижкия клуб и МВФ. Също така през януари и юли са осъществени и плащания по ЗУНК облигациите, емитирани на вътрешния пазар във връзка със структурната реформа.

През август плащанията по дълга възлизат на 100.20 млн. евро, като с най-голям относителен дял са тези към МВФ, Парижкия клуб и СБ.

Валутната композиция на извършените плащания по дълга към края на месец август сочи доминантност на плащанията в щатски долари – 327.3 млн. евро, следвани от тези в специални права на тираж (валутата на МВФ) – 240.3 млн. евро и в левове – 223.9 млн. евро (графика 28). Представените данни също така кореспондират с извода, че плащанията на амортизации по дълга (с изключение на плащанията по брейди облигациите) няколкократно превишават разходите по неговото обслужване.

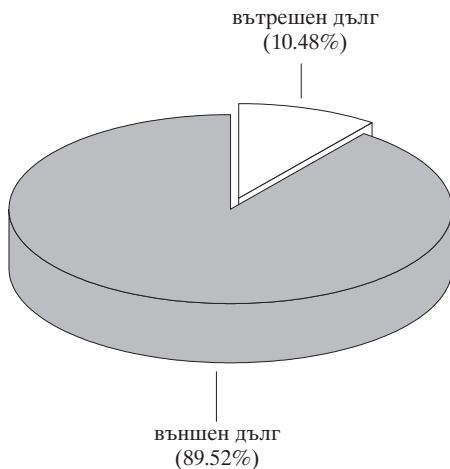
Размер на държавния и държавногарантирания дълг

(млн. евро)

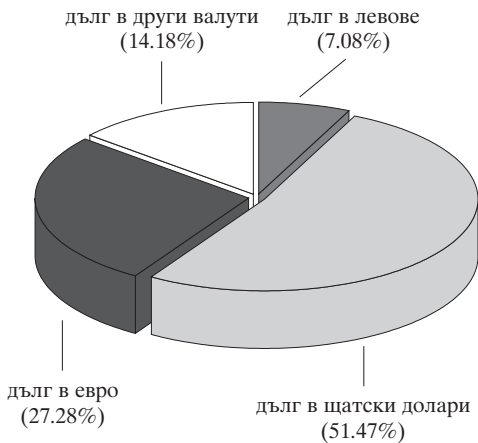
Структура	към 31.XII. 2001 г.	2002 г.			към 31.VIII. към 31.VIII.
		към 31.III.	към 30.VI.	към 31.VII.	
Вътрешен дълг	951.3	980.2	996.6	1 008.8	1 016.3
I. Държавен дълг	947.9	977.4	994.6	1 006.9	1 014.6
1. ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит	550.8	599.2	648.6	657.4	668.4
2. ДЦК, емитирани за структурната реформа	397.1	378.1	346.0	349.5	346.2
II. Държавногарантиран дълг	3.4	2.9	2.0	1.9	1.7
Външен дълг	9 672.9	9 656.3	8 651.8	8 710.4	8 679.8
I. Държавен дълг	9 096.6	9 079.5	8 123.5	8 174.5	8 132.4
1. Облигации	5 650.0	5 686.6	5 030.4	5 038.2	5 018.1
2. Кредити	3 446.6	3 392.9	3 093.1	3 136.3	3 114.3
- Държавни инвестиционни заеми	240.3	237.6	225.1	223.4	223.8
- Активирани държавни гаранции	67.8	67.6	65.8	66.7	65.0
II. Държавногарантиран дълг	576.3	576.8	528.3	535.9	547.4
Общо дълг /БВП (в %)	10 624.1	10 636.5	9 648.4	9 719.1	9 696.1
	73.7	67.6	61.3	61.8	61.6
-Вътрешен дълг/БВП (в %)	6.0	6.2	6.3	6.4	6.5
-Външен дълг/БВП (в %)	61.5	61.4	55.0	55.3	55.1

Забележка: За изчисленията е използван прогнозен БВП за 2002 г. – 30 783 млн. лв.

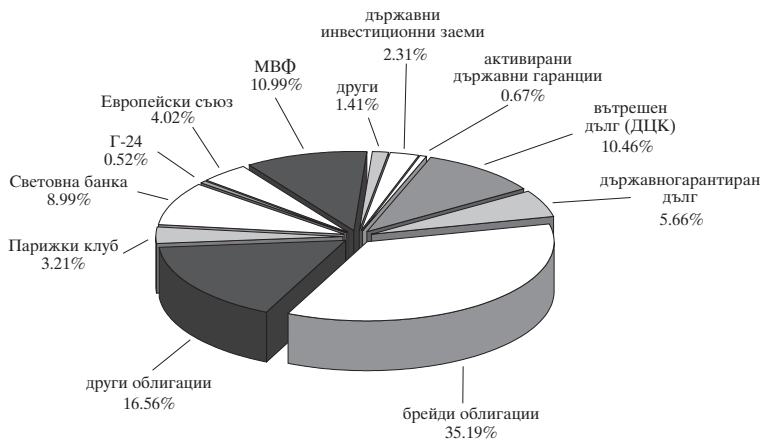
Структура на дълга към 31 август

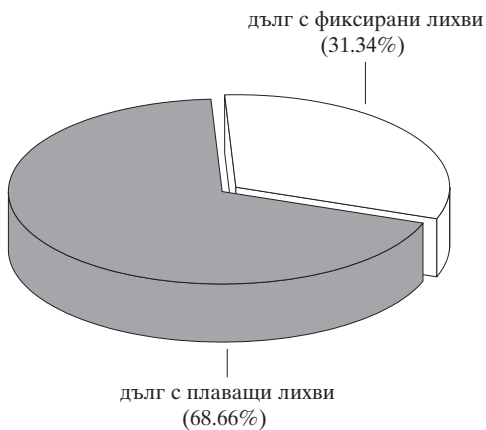
Валутна структура на дълга към 31 август

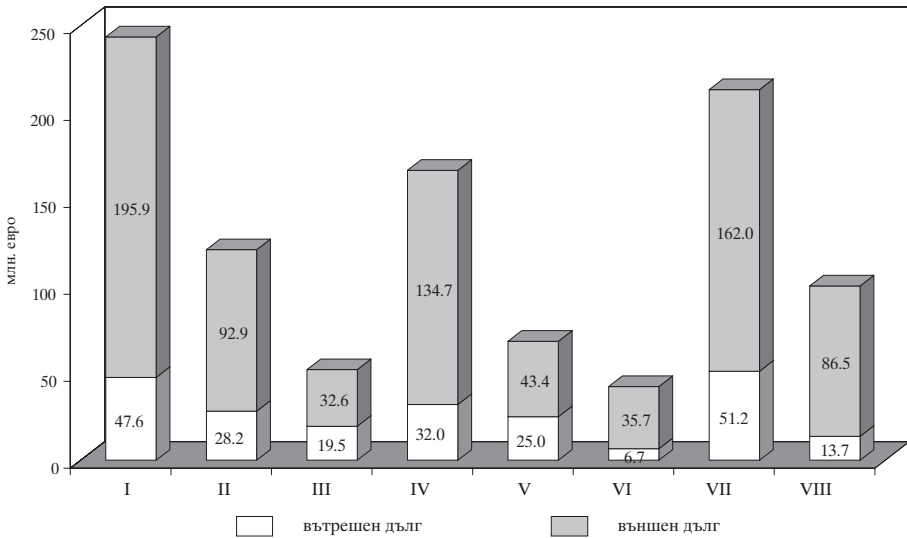
Структура на дълга по кредитори към 31 август

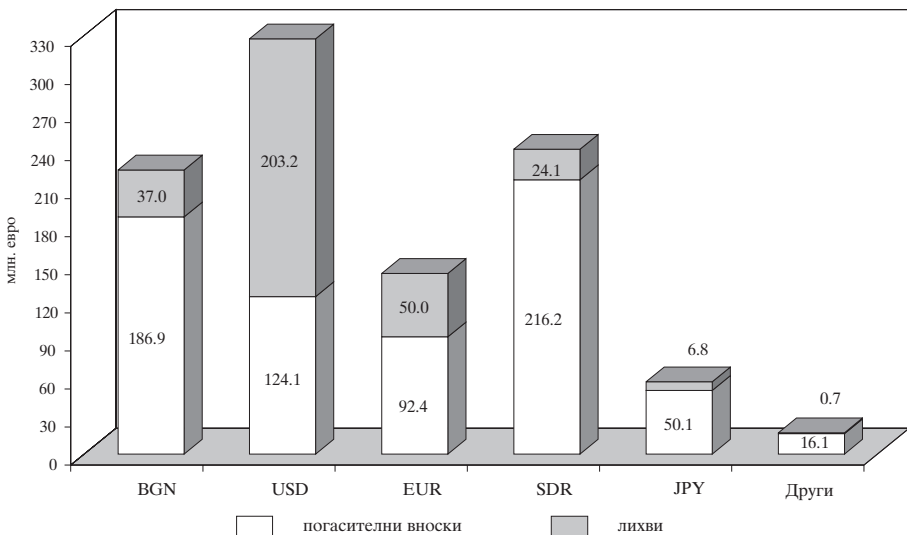
Лихвена структура на дълга към 31 август

Извършените плащания по дълга през 2002 г.

Валутна композиция на извършените плащания по дълга по видове валути към 31 август

ДЦК, емитирани на вътрешния пазар, притежавани от нерезиденти

(ХИЛ. ЛВ.)

Видове ДЦК	2002 г.						
	31.XII. 2001 г.	31.I.	28.II.	31.III.	30.IV.	31.V.	30.VI. 31.VII.
ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
ДЦК, емитирани за структурната реформа	97 100.3	93 473.4	93 329.9	87 262.9	86 618.9	85 820.3	84 818.9
- в щатски долари	91 850.9	88 515.6	88 372.2	20 424.8	19 780.8	18 982.2	15 902.5
- в евро	5 249.4	4 957.8	4 957.8	66 838.1	66 838.1	66 838.1	68 916.5
Общо	97 100.4	93 473.5	93 330.0	87 263.0	86 619.0	85 820.4	84 819.04

40

ДЦК, емитирани на международния пазар, притежавани от резиденти

(МЛН. Ш. Д.)

Видове ДЦК	2002 г.						
	31.XII. 2001 г.	31.I.	28.II.	31.III.	30.IV.	31.V.	30.VI. 31.VII.
Брейди облигации	14.3	15.4	18.1	22.4	14.0	19.4	26.9
Еврооблигации	41.2	37.9	50.8	63.3	60.1	72.0	74.2
Глобални облигации	-	-	-	-	135.6	156.0	188.7
- в евро	-	-	-	-	117.9	136.0	156.3
- в щатски долари	-	-	-	-	17.7	20.0	32.3
Общо	55.5	53.3	68.9	85.7	209.6	247.5	289.7

285.4